

VİRÜSSÜZ ASMA ÜRETİM MATERYALİ ELDE EDİLMESİ MUHAFAZASI VE DAĞITIMI

**Hasan ÇELİK, Birhan MARASLI,
İbrahim DEMİR, Gürsel ERDİLLER
Ankara Üniv. Ziraat Fakültesi
Bahçe Bitkileri Bölümü, ANKARA
Bitki Koruma Bölümü, ANKARA**

Ö Z E T

Genel olarak, asmalarda gelişmenin geri kalmasına, verim ve kalitenin azalmasına neden olan virüs hastalıkları, asmanın vegetatif olarak çoğaltılan bir bitki olması nedeniyle çok hızlı bir şekilde yayılmaktadır. Virüssüz ve ismine doğru asma fidan materyali üretimi amacıyla tolerant veya dayanıklı tiplerin elde edilmesine yönelik ıslah çalışmalarının yanısıra seleksiyon yöntemi, termoterapi ve meristem kültüründen yararlanılmaktadır.

Ülkemiz bağlarında son yıllarda hızlı bir yayılma gösteren Kısa boğum, Yaprak kıvrıklığı, Sarı mozaik ve Damar bandlaşması gibi virüs hastalıklarından korunmak amacıyla, halen standart ürün çeşitlerimiz ve bazı Amerikan asma anaçları üzerinde yürütülen klon seleksiyonu çalışmaları, virüssüz asma fidan üretim materyali elde edilmesinde kullanılan yöntemlerle kombine edilerek depo damızlıklarının kurulmasına önem verilmiştir. Ayrıca, temiz olarak elde edilen bu materyaller, yeniden bulaşmaların söz konusu olmadığı koşullar altında muhafaza edilerek çoğaltılmalı ve dağıtılmalıdır.

PRODUCTION, MAINTENANCE AND DISTRIBUTION SYSTEMS OF VIRUS—FREE PROPAGATION MATERIALS OF GRAPEVINES

SUMMARY

Virus diseases which seriously restrict growth, yield and quality in viticulture are rapidly spread to noninfectious clones by continued vegetative propagation. In addition to breeding programmes to get tolerant or resistant hybrids; sanitary selection, thermotherapy and meristem culture techniques can be used to obtain virus-free and true-to-type grapevine propagation materials.

Clonal selection programmes conducted on our standart grape and rootstock varieties should be combined with the reliable production technique of virüs-free propagation materials to establish clean repositories of these varieties, and obtained clonal stock materials should also be maintained, propagated and distributed by a procedure which can provide maximum protection from recontamination of virus diseases such as Fanleaf, Leafroll, Yellow mosaic and Vein banding which are harmful in Turkish grape growing areas in recent years.